
ПРОГЛАС

Издание на Филологическия факултет
при Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“

кн. 1, 2010 (год. XIX), ISSN 0861 7902

НОВ ПОМОЩНИК В ИНТЕРКУЛТУРНИЯ ДИАЛОГ

**Иванова, Л., Ст. Буров. Аз говоря български. А ти?
(Български език за немскоезични студенти).
Пловдив: Летера, 2009.**

Учебникът на доц. д-р Людмила Иванова и проф. д-р Стоян Буров „Аз говоря български. А ти?“ е част от проекта „ИДИАЛ“ (интеркултурен диалог) на университета в Гьотинген, Германия, и е финансиран от Комисията за образование и култура към Европейския съюз. Ръководители на проекта, който включва изработването на образователни продукти не само по български, а и по немски, полски, руски и словашки език, са проф. д-р Хилтрауд Каспер-Хене и д-р Анегрет Мидеке. От българска страна в редакционната колегия участва доц. д-р Николина Бурнева. Авторите на учебника са утвърдени специалисти в областта на лингвистиката и като дългогодишни преподаватели във Великотърновския университет добре познават спецификите при овладяването на българския език от чужденци.

Учебникът е ориентиран предимно към немскоезичните студенти, но може да се използва от всички, за които българският език не е роден. Учебното съдържание е разработено в съответствие с критериите за покриване на ниво В2 според Общата европейска езикова рамка.

Учебникът е изграден на модулен принцип, който дава възможност за по-голяма гъвкавост при усвояването на учебния материал. Освен осемте урочни комплекса книжното тяло включва още **ключ** към упражненията и задачите и подробен списък на **източниците** на текстовете и илюстративния материал. Прави впечатление широкото използване на интернет източници при подбора както на текстовете, така и на снимковия материал. Съдържанието на всеки урочен комплекс

е организирано около една по-обща тема, изведена и като заглавие. Първият урок е уводен и представя различни гледни точки за мястото на българския език сред останалите езици и значимостта на кирилицата за запазване на българската идентичност. Следващите уроци интерпретират темите за реализацията на българите в чужбина (2. урок), студентският живот (3. урок), възможностите за прекарване на свободното време (4. урок), туризма и пътешествията (5. урок), културноспецифичните особености в лингвистичните и паралингвистичните средства за изразяване на усещания, чувства и настроения (6. урок), дома, бита и обичаите на българите (7. и 8. урок).

Освен текстове за четене всеки от урочните комплекси включва добре премислена система от упражнения, които развиват основните видове речева дейност – четене, писане, слушане и говорене. За усъвършенстване на комуникативната компетентност спомага и приложеният към учебника компактдиск. Той включва поурочен речник на активната лексика, аудиозаписи и транскрипти на използваните текстове за слушане, както и граматични правила и обяснения, свързани със съответните граматични единици и категории. Авторите са се постарали да подберат занимателни и разнообразни текстове, които имат за цел да повишат интереса на обучаемите към България и българите. И макар учебникът да е предназначен предимно за групова работа, по-голямата част от упражненията в него може да бъде използвана и за самостоятелна подготовка. Темите нямат строга последователност, което позволява на ползващите учебника сами да изберат реда, в който ще усвоят съответните знания.

Всеки урочен комплекс започва с представянето на няколко типични за темата картини и с въвеждащи въпроси към тях, които помагат на учещите да навлязат в темата, като използват фоновите си знания за езика, и ги подготвят за активно участие в учебния процес. Следва текст за четене с последващи конкретни задачи за проверка на разбирането му. В лексикалната и граматичната част е дадена основна информация, но с множество възможности за разширяване на обема под формата на предложения за самостоятелна работа с речници, игрови задачи, линкове към интернет текстове и т.н. Речевите компетентности *слушане* и *говорене* се развиват чрез включването на студентите в разнообразни дискусии. Така се проверява доколко студентите са вникнали в новия материал и могат ли да реагират адекватно в конкретната ситуация, използвайки новата лексика.

Един от големите плюсове на учебника е, че урочните комплекси завършват с проекти, при изпълнението на които обучаемите могат да разгърнат езиковите си възможности и да приложат творчески наученото. Проектите включват както работа в интернет, така и различни творчески задачи (създаване на реклами, плакати и презентации, организиране на туристически дестинации и др.). Интересен е подходът на авторите да представят българите не само чрез езика, но и чрез спецификите на българската култура и народопсихология в контекста на обединена Европа, срв. напр. подтемите *Културна специфика на обръщенията*, *Рибново в сезона на сватбите*, *Езикът на тялото*, *Как да се справим с културния шок*, *Древни, древни ритуали* и др. Наред с това темите са подбрани по начин, който предполага възприемането на чуждия език и култура през призмата на родното. Правят се директни и индиректни препратки към други култури и се предлага множество възможности за паралелно проследяване на развитието на една и съща ситуация в различни култури. Въпреки че авторите са предназначили своя учебник за немскоезичните студенти, по-голяма част от материала може да се използва и при обучаеми, чийто първи език е от славянската или балканската група. В успеха на отделни части от учебника при работата с такива студенти във Великотърновския университет сам имам възможност да се убедя.

В заключение ще отбележа, че новият учебник е един модерен продукт, който може да бъде отнесен към парадигмата на т. нар. лингвокултурология. Както знаем, като изхожда от взаимоотношеността между език, мислене и национална култура, лингвокултурологията дава нова перспектива и пред чуждоезиковото обучение. Многобройните илюстрации, дискът и линковете са в синхрон с текстовете и дават възможност на обучаемите да участват в различни ролеви диалози, да навлязат в тънкостите на българския език чрез пълноценното използване на съвременни средства (мултимедия, интернет) и да вникнат в светоусещането на българина чрез езика. Не на последно място трябва да споменем изискания цветен печат на изданието, осъществен от реномираното пловдивско издателство “Летера”. Това е ценно помагало не само за преподаватели и студенти, но и за всички, които искат да научат още нещо за българския език, българите и България.

Владислав Маринов